

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

ВИТЯГ З РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

18.06.2026 № 70/110-р/к

Справа № 7/02-66-26

м. Харків

Про порушення законодавства про
захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (далі – ПІДПРИЄМСТВО, Відповідач) (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*) за результатами діяльності у період квітня 2023 року – червня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області із часткою 90,8 %.

ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» застосовувало економічно-необґрунтовану вартість (оренди) торгового місця з 01.04.2023 по 31.03.2024, економічно-необґрунтовану вартість (оренди) торгового місця з 01.04.2024 по 31.03.2025 та економічно-необґрунтовану вартість (оренди) торгового місця з 01.04.2025 при наданні послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області.

За результатами розгляду справи № 7/02-66-26 такі дії ПІДПРИЄМСТВА визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку (пункт 1 частини другої статті 13, пункт 2 статті 50, Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На ПІДПРИЄМСТВО накладено штраф у загальному розмірі 37 650,00 (тридцять сім тисяч шістсот п'ятдесят) гривень.

Адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 7/02-66-26 про порушення ПІДПРИЄМСТВОМ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» законодавства про захист економічної конкуренції, передбачені пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань в Полтавській області Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 05.06.2026 № 70-03/393-П,

ВСТАНОВИЛА:**1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ**

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 12.03.2026 № 70/72-рп/к розпочато розгляд справи № 7/02-66-26 (далі – Справа), у зв'язку з наявністю в діях ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*), які полягають:
  - у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2023 по 31.03.2024;
  - у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2024 по 31.03.2025;
  - у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2025,ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (2) Відділення листом від 12.03.2026 № 70-02/1869е направило ПІДПРИЄМСТВУ копію розпорядження про початок розгляду Справи. Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № R067120046869 копію розпорядження про початок розгляду Справи ПІДПРИЄМСТВО отримало 20.03.2026.
- (3) Відділення листом від 05.06.2026 № 70-02/4282е направило ПІДПРИЄМСТВУ копію подання з попередніми висновками у Справі від 05.06.2026 № 70-03/393-П (далі – Подання) із зазначенням дати, часу і місце розгляду Справи. Відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення № R067192284659 копію Подання ПІДПРИЄМСТВО отримало 09.06.2026.
- (4) ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» листом від 15.06.2026 № 6 (вх. № 70-01/2749 від 17.06.2026) надало заперечення до змісту Подання.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (5) Згідно з відомостями, які містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) місцезнаходженням ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*) є: *Інформація, доступ до якої обмежено*; основний вид діяльності: *Інформація, доступ до якої обмежено*.
- (6) Відповідно до статуту ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», затвердженого постановою правління ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ від 17.10.2003 № 68, засновником ПІДПРИЄМСТВА є Гадяцька районна спілка споживчих товариства (далі – ГАДЯЦЬКА РАЙСПОЖИВСПІЛКА, (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*), ПІДПРИЄМСТВО є правонаступником спільного підприємства «Ринок» Гадяцької райспоживспілки, має статус юридичної особи, має відокремлене майно, самостійний

баланс, свій фірмовий бланк, печатку, штамп, рахунки в установах банку, діє на принципах повного господарського розрахунку.

- (7) Відповідно до пункту 2.2 статуту ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» предметом діяльності підприємства, зокрема, є:
- справляння ринкового збору та надання торгуючим торгових місць, торгового інвентаря і обладнання, інших платних ринкових послуг;
  - здійснення оптової та дрібної торгівлі, дрібнооптової торгівлі та громадського харчування;
  - організовує роботу підприємств громадського харчування;
  - надання інформаційних послуг ринку, здавання в оренду торгових місць, власного майна та інвентаря, надання на прокат торгового інвентаря, обладнання, побутових товарів;
  - надання виробничих, побутових послуг населенню та підприємствам і виконання робіт за їх замовленням;
  - заготівля, переробка, реалізація сільськогосподарських товарів, металобрухту та вторинної сировини.
- (8) Відповідно до пункту 5.1 статуту ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» вищим органом управління підприємства є правління ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ.
- (9) Отже, ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (10) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, здійснено визначення становища ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в територіальних межах м. Гадяч Полтавської області.
- (11) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1. Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (12) Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

3.1.1. Суб'єкт господарювання

(13) Об'єктом аналізу є ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» – суб'єкт господарювання, який надає послуги з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринку.

3.1.2. Конкретний товар (продукція, товари, послуги), який випускається, постачається, придбавається (використовується, споживається) цим суб'єктом господарювання

(14) Об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є послуги з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами.

(15) Інша господарська діяльність ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», крім послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, не є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища.

3.2. Визначення товарних меж ринку

(16) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.

(17) Відповідно до пункту 5.1 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

(18) ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ГАДЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листом від 28.04.2025 № 03.1-37/2346 (вх. № 70-01/1553 від 28.04.2025) надав перелік суб'єктів господарювання, які мають правовий статус ринків та здійснюють діяльність на території міста Гадяч:

- ринок ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*) за адресою *Інформація, доступ до якої обмежено*;

- ринок ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ-ПІДПРИЄМЦЯ ШИЛОВИЧА ВІТАЛІЯ ГРИГОРОВИЧА (далі – ФОП ШИЛОВИЧ В.Г.; реєстраційний номер облікової картки платника податків – *Інформація, доступ до якої обмежено*) за адресою: *Інформація, доступ до якої обмежено*.

(19) Відповідно до паспорту ринку ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» від 10.06.2019 земельна ділянка розміром 24 917 м² надана ринку ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (далі – Ринок) на підставі Державного акта на право постійного землекористування П-ПЛ № 002726, виданого ГАДЯЦЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ 04.12.1997. Кількість торгових місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на Ринку – 632. План-схема Ринку затверджена ГАДЯЦЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ 16.03.2016.

(20) Згідно з свідоцтвом на право власності на нерухоме майно серії САБ № 319094 від 24.12.2007 нежитлові будівлі (контора, м'ясний павільйон, молочний павільйон, сарай, рибний павільйон, вбиральня, прохідна, огорожа) на Ринку є приватною власністю ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ.

(21) Відповідно до експлуатаційного дозволу № 160210 АМ від 20.03.2011 УПРАВЛІННЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ В ГАДЯЦЬКОМУ РАЙОНІ оператор потужності – ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК»;

форма власності – приватна, місцезнаходження потужності – *Інформація, доступ до якої обмежено*, Полтавська область, вид господарської діяльності – агропродовольчий ринок, види продукції – продукція тваринного та рослинного походження, живі тварини та птиця.

- (22) Листом ГАДЯЦЬКА РАЙСПОЖИВСПІЛКА від 30.04.2026 № 3 (вх. № 70-01/1964 від 04.05.2026) на вимогу, адресовану ПІДПРИЄМСТВУ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», повідомила, що ринком ПІДПРИЄМСТВА надаються такі послуги:

- торгове місце на відкритих прилавках (1 місце): надання обладнаного місця для торгівлі; організація торгової зони; забезпечення доступу покупців; санітарне утримання території; забезпечення базових умов функціонування; контроль за дотриманням правил торгівлі; забезпечення громадського порядку;

- місце для розміщення палатки з продовольчими товарами (1 місце): надання площі для встановлення палатки; організація розміщення відповідно до схеми ринку; забезпечення санітарного стану; створення умов для дотримання вимог реалізації продовольчих товарів; доступ до інфраструктури (за наявності); контроль за дотриманням правил торгівлі; забезпечення громадського порядку;

- місце для розміщення палатки з непродовольчими товарами (1 місце): надання площі для розміщення торгової конструкції; організація доступу покупців; утримання території; забезпечення базових умов функціонування; контроль за дотриманням правил торгівлі; забезпечення громадського порядку.

Послуги мають комплексний характер та полягають у створенні і підтриманні умов для здійснення торгівлі на території ринку. Плата справляється виключно за зазначені послуги.

- (23) Таким чином, на території Ринку лише ПІДПРИЄМСТВО може надавати послуги з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами.
- (24) Отже, за таких обставин, у розумінні абзацу тринадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пункту 5.1 Методики товаром та товарними межами досліджуваного ринку є послуги з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами.
- (25) *До товарних меж досліджуваного ринку не входять послуги з надання торговельних місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами в магазинах (з огляду на економічну складову щодо мінімальної орендованої торговельної площі та вартості оренди/користування цією площею), що не стосуються даного дослідження.*
- (26) Споживачами послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами (далі – Послуги) на ринках в територіальних межах м. Гадяч є суб'єкти підприємницької діяльності, які мають на меті реалізацію товарів на ринку.

3.3. Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (27) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (28) Відповідно до пункту 1.3. Методики, територіальними (географічними) межами ринку є територія зі сферою взаємовідносин купівлі-продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар,

і яка може бути, як правило, територією держави, області, району, міста тощо або їхніми частинами.

- (29) При визначенні територіальних (географічних) меж ринку Послуг перш за все оцінювалась здатність до переміщення попиту, а саме: можливість та доцільність отримання споживачами цих послуг за межами м. Гадяч.
- (30) З точки зору споживачів послуг отримувати вищезазначені послуги поза межами м. Гадяч економічно недоцільно, оскільки для них велике значення має наявність відповідно обладнаних торгових місць, а також значної кількості покупців продовольчих та непродовольчих товарів з достатньою купівельною спроможністю, які підтримуватимуть сталий попит на товари.
- (31) На підставі зазначеного, **територіальними (географічними) межами** досліджуваного ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках визначено територіальні межі м. Гадяч Полтавської області (далі – Територіальні межі).

3.4. **Визначення часових меж ринку**

- (32) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (33) Загальна площа торговельних місць (торгової площі) ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» впродовж квітня 2023 року – червня 2026 року на досліджуваному ринку була незмінною.
- (34) З урахуванням зазначеного, часовими межами ринку Послуг в Територіальних межах визначено період квітня 2023 року – червня 2026 року.

3.5. **Визначення частки на ринку**

- (35) Відповідно до пункту 8.1. Методики, обсяг ринку, на якому визначається монопольне (домінуюче) становище визначається як загальний обсяг надходження товару на ринок. Кількісні показники визначаються в натуральних або вартісних показниках.
- (36) Згідно з пунктом 8.4 Методики, частка суб'єкта господарювання на ринку розраховується за формулою:

$$\text{Частка на ринку суб'єкта господарювання} = \frac{\text{Обсяг товарів, що реалізуються цим суб'єктом господарювання}}{\text{Загальний обсяг реалізації товару на ринку}} \times 100\%$$

- (37) Натуральні показники застосовуються у випадках, коли можливо використовувати єдиний показник для всіх товарів, які складають товарні межі ринку.
- (38) Обсягом товару на ринку Послуг в Територіальних межах є площа торгових місць, призначених для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках, які передаються в оренду споживачам.
- (39) В Територіальних межах у період квітня 2023 року – червня 2026 року діяльність з надання Послуг здійснювали наступні суб'єкти господарювання: ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» та ФОП ШИЛОВИЧ В.Г.
- (40) ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ГАДЯЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листом від 28.04.2025 № 03.1-37/2346 (вх. № 70-01/1553 від 28.04.2025) повідомив, що загальна площа земельної ділянки

(відповідно до паспорту ринку) ринку ФОП ШИЛОВИЧА В.Г. за адресою: *Інформація, доступ до якої обмежено*, становить 2 515 м².

- (41) Інформація про загальну площу торговельних місць (торгової площі) у Територіальних межах у період квітня 2023 року – червня 2026 року наведена щодо всіх ринків в таблиці № 1.

Таблиця 1

Назва ринку	Загальна площа торговельних місць (м ²)	Частка на ринку %
ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК»	24 917	90,8
ФОП ШИЛОВИЧ В.Г.	2 515	9,2
Всього	27 432	100 %

- (42) З урахуванням зазначеного, частка ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» на ринку Послуг в Територіальних межах за період квітня 2023 року – червня 2026 року складає 90,8 % (таблиця 1).

3.6. *Визначення потенційних конкурентів та бар'єрів вступу на ринок*

- (43) Відповідно до пункту 9.1 Методики, потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (44) Відповідно до пункту 9.2. Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців, адміністративні обмеження, економічні та організаційні обмеження, екологічні обмеження, нерозвиненість ринкової інфраструктури, інші обмеження що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (45) Потенційними конкурентами на ринку Послуг в Територіальних межах є суб'єкти господарювання, які мають відведену в установленому порядку земельну ділянку (на праві власності чи оренди), майнові комплекси з необхідним обладнанням та розвинутою комунальною інфраструктурою, відповідні кадрові ресурси та документи про відповідність послуг з надання місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках нормативно-правовим актам, проте з певних причин не реалізують можливості надання вищезазначених послуг. Так, потенційними конкурентами нині діючих на вищезазначеному ринку суб'єктів господарювання можуть бути суб'єкти господарювання за умови організації ними торгівлі на продуктових та промислових ринках.
- (46) Під бар'єрами вступу на ринок розуміються фактори та обставини правового, організаційного, технологічного, економічного характеру, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання вступити на даний товарний ринок і конкурувати з вже діючими на ньому суб'єктами господарювання.
- (47) В ході дослідження ринку Послуг встановлено адміністративні обмеження пов'язані із необхідністю одержання згоди від органів місцевого самоврядування на виділення земельної ділянки та отримання відповідних дозволів і погоджень різних контролюючих

організацій щодо відповідності діяльності ринку вимогам чинних нормативно-правових актів.

3.7. Загальні висновки щодо визначення монопольного (домінуючого) становища Відповідача

- (48) Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.
- (49) Враховуючи наведене, відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у період квітня 2023 року – червня 2026 року ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області із часткою 90,8 %.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (50) Відносини у сфері діяльності суб'єктів господарювання, які мають правовий статус ринків, здійснюється відповідно до Правил торгівлі на ринках, затверджених спільним наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної податкової адміністрації України, Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 26.02.2002 № 57/188/84/105, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 22.03.2002 за № 288/6576 (із змінами) (далі – Правила).
- (51) Відповідно до пункту 13 Правил торговельне місце – площа, відведена для розміщення необхідного для торгівлі інвентарю (вагів, лотків тощо) та здійснення продажу продукції з прилавків (столів), транспортних засобів, причепів, візків (у тому числі ручних), у контейнерах, кіосках, палатках тощо. Розмір торговельного місця визначається в правилах торгівлі на ринках, що затверджуються відповідно до законодавства.
- (52) Згідно з пунктом 18 Правил за право займання торговельного місця на ринку справляється ринковий збір у порядку, визначеному законодавством.
- (53) Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється Міністерством фінансів України, яке затверджує національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності.
- (54) Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» затверджено наказом від 31.12.1999 № 318 Міністерства фінансів України, зареєстрованим Міністерством юстиції України від 19.01.2000 за № 27/4248) (далі – Положення (стандарт)), яке визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства за об'єктами витрат (продукції, робіт та послуг) або видів діяльності підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.
- (55) Відповідно до пункту 2 Положення (стандарту), норми цього Положення (стандарту) застосовуються підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами незалежно від форм власності (крім бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності).

- (56) Відповідно до пункту 11 Положення (стандарту), перелік і склад статей калькулювання виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) встановлюються підприємством.
- (57) Водночас пункти 12-14 Положення (стандарту) відображають спосіб віднесення витрат до конкретного об'єкта витрат (продукції, роботи та послуги), а пункт 16 Положення (стандарту) – спосіб розподілення загальновиробничих витрат на кожен об'єкт витрат з використанням бази розподілу (години праці, заробітної плати, обсягу діяльності, прямих витрат тощо).

4.2. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (58) ПІДПРИЄМСТВОМ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» здійснюється надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) на ринку для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами відповідно до вартості оренди торгового місця (тарифів на послуги ринку), яка була затверджена постановами правління ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ.
- (59) Відповідно до листа ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*) від 26.05.2025 № 7 (вх. № 70-01/1976 від 26.05.2025), наданого у відповідь на вимогу, адресовану ПІДПРИЄМСТВУ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», загальна кількість торгових місць на ринку для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами – 632, в тому числі для торгівлі продовольчими товарами – 352, непродовольчими 280.
- (60) ГАДЯЦЬКА РАЙСПОЖИВСПІЛКА листами від 26.05.2025 № 7 (вх. № 70-01/1976 від 26.05.2025), від 01.02.2026 № 1 (вх. № 70-01/515 від 06.02.2026), від 27.04.2026 № 2 (вх. № 70-01/1874 від 28.04.2026), від 30.04.2026 № 3 (вх. № 70-01/1964 від 04.05.2026) та від 25.05.2026 № 5 (вх. № 70-01/2409 від 27.05.2026) у відповідь на вимоги, адресовані ПІДПРИЄМСТВУ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», повідомила, що вартість торгового місця для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами (тарифи на послуги ринку) протягом квітня 2023 року – травня 2026 року була затверджена та введена в дію для ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» постановами правління ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ:
- від 30.03.2023 № 3 (введено тарифи з 01.04.2023);
  - від 30.03.2024 № 4 (введено тарифи з 01.04.2024);
  - від 28.03.2025 № 3 (введено тарифи з 01.04.2025).
- (61) Також, ГАДЯЦЬКА РАЙСПОЖИВСПІЛКА у вищевказаних листах, повідомила, що обсяги наданих ПІДПРИЄМСТВОМ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» послуг надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) на ринку для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами становлять за 2023 рік – 149 600,00 грн, за 2024 рік – 189 770,00 грн, за 2025 рік – 188 265,00 грн, за січень-травень 2026 року – 63 270,00 грн.
- (62) ГАДЯЦЬКА РАЙСПОЖИВСПІЛКА листами від 26.05.2025 № 7 (вх. № 70-01/1976 від 26.05.2025), від 01.02.2026 № 1 (вх. № 70-01/515 від 06.02.2026), від 27.04.2026 № 2 (вх. № 70-01/1874 від 28.04.2026), від 30.04.2026 № 3 (вх. № 70-01/1964 від 04.05.2026) та від 25.05.2026 № 5 (вх. № 70-01/2409 від 27.05.2026) у відповідь на вимоги, адресовані ПІДПРИЄМСТВУ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» повідомила інформацію щодо зміни вартості (оренди) торгових місць для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами (тарифів на послуги ринку) ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» протягом квітня 2023 року – червня 2026 року наведена у таблиці 2.

Таблиця 2

Найменування	Вартість одного торгового місця (грн)				
	з 01.04.2023	з 01.04.2024	Різниця, %	з 01.04.2025	Різниця, %
На відкритих прилавках	25,00	30,00	+20	35,00	+16,7
Палатки продтоварами	35,00	40,00	+14,3	45,00	+12,5
Палатки з непродовольчими товарами	40,00	45,00	+12,5	50,00	+11,1

- (63) Як вбачається із таблиці 2, вартість (оренди) одного торгового місця на ринку у ПІДПРИЄМСТВА з 01.04.2024 зросла від 12,5 % до 20 %, з 01.04.2025 зросла від 11,1 % до 16,7 %.
- (64) За інформацією ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ, наданою листом від 01.02.2026 № 1 (вх. № 70-01/515 від 06.02.2026) на вимогу, адресовану ПІДПРИЄМСТВУ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», повідомлено, що *«калькуляції вартості торгового місця не розробляли, а з року в рік вартість збільшували на відсотки щорічних інфляцій»* (мова оригіналу).
- (65) Відсутність калькуляцій вартості (оренди) торгового місця (торгової площі) свідчить, що на ринку ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» встановлена та застосовувалась вартість (оренди) торгового місця, в тому числі диференціація такої вартості, без економічного обґрунтування, що в свою чергу може призвести до встановлення завищеної вартості оренди.
- (66) Крім того, відповідно до постанов правління ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ від 30.03.2023 № 3, від 30.03.2024 № 4, від 28.03.2025 № 3 про затвердження тарифів на послуги ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», підвищення вартості (оренди) торгового місця відбувалось у зв'язку із значним підвищенням податкових платежів, збільшенням тарифів на електроенергію та комунальні послуги, зростанням мінімальної заробітної плати.
- (67) Листом ГАДЯЦЬКА РАЙСПОЖИВСПІЛКА від 27.04.2026 № 2 (вх. № 70-01/1874 від 28.04.2026) на вимогу, адресовану ПІДПРИЄМСТВУ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», повідомила в черговий раз, що *«калькуляції вартості послуг за торгове місце не розроблялися ... вартість збільшували на відсотки щорічних інфляцій»* (мова оригіналу). Крім того, на питання щодо зазначення сум та відсотків підвищення для ПІДПРИЄМСТВА податкових платежів, тарифів на електроенергію та комунальні послуги, заробітної плати станом на 30.03.2023, 30.03.2024 та 28.03.2025, ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» повідомило лише суми зростання по заробітній платі та тарифам на електроенергію:

«Заробітна плата:

30.03.2023 р. директор – 3300 грн.

інспектор – 3250 грн.

30.03.2024 р. директор – 3500 грн.

інспектор – 3400 грн.

28.03.2025 р. директор – 3700 грн.

інспектор – 3600 грн.

Електроенергія:

1.01.2023 року – 5,42 грн

1.01.2024 року – 6,76 грн

1.01.2025 року – 8,11 грн

1.04.2025 року – 9,17 грн» (мова оригіналу).

- (68) Однак, підтверджуючих документів щодо зростання вищевказаних витрат та відповідного розрахунку, що й призвело до встановлення та застосування ПІДПРИЄМСТВОМ з 01.04.2023, з 01.04.2024 та з 01.04.2025 вартості (оренди) торгового місця, ПІДПРИЄМСТВОМ не надано до Відділення.
- (69) Також, листами ГАДЯЦЬКА РАЙСПОЖИВСПІЛКА від 27.04.2026 № 2 (вх. № 70-01/1874 від 28.04.2026) та від 25.05.2026 № 5 (вх. № 70-01/2409 від 27.05.2026) на вимоги, адресовані ПІДПРИЄМСТВУ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», повідомила, що *«вартість торгового місця (оренди торгового місця) після 28.03.2025 року не змінювалася»* (мова оригіналу).
- (70) Листом ГАДЯЦЬКА РАЙСПОЖИВСПІЛКА від 30.04.2026 № 3 (вх. № 70-01/1964 від 04.05.2026) на вимогу, адресовану ПІДПРИЄМСТВУ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», повідомила наступне:
- «Щодо економічного обґрунтування тарифів:*
Тарифи на послуги ринку сформовані з урахуванням витрат, безпосередньо пов'язаних із забезпеченням функціонування ринку, зокрема:
- витрат на утримання території;
  - експлуатацію інфраструктури та інженерних мереж;
  - оплату праці персоналу;
  - забезпечення санітарного стану та громадського порядку;
  - інших господарських витрат.
- Рівень тарифів є економічно обґрунтованим та спрямований виключно на покриття витрат, пов'язаних із наданням послуг»* (мова оригіналу).
- (71) Відтак, ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» застосовувало з 01.04.2023, з 01.04.2024 та з 01.04.2025 вартість (оренди) торгового місця без проведення відповідних розрахунків з урахуванням економічно-обґрунтованих витрат на її надання.
- (72) Враховуючи вищенаведене, дії ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК»:
- щодо застосування економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2023;
  - щодо застосування економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2024;
  - щодо застосування економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2025,
- є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченими пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (73) Такі дії ПІДПРИЄМСТВА були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринку Послуг в Територіальних межах, адже в такому випадку споживачі мали б

можливість обирати між кількома надавачами, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого надавача такої послуги.

5. КВАЛІФІКАЦІЯ ПОРУШЕННЯ ВІДПОВІДАЧЕМ КОНКУРЕНТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

- (74) Відповідно до пункту 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку зокрема, визнається, встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (75) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (76) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (77) Таким чином, дії ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», яке протягом квітня 2023 року – червня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області, які полягають:
- у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2023 по 31.03.2024;
  - у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2024 по 31.03.2025;
  - у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2025,
- є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченими пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

6. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (78) ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» листом від 15.06.2026 № 6 (вх. № 70-01/2749 від 17.06.2026) надало заперечення до змісту Подання (далі – Заперечення).
- (79) У Запереченнях ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» не погоджується з міркуваннями Відділення, викладеними у поданні з попередніми висновками, та вважає їх такими, що не повною мірою ґрунтуються на фактичних обставинах Справи, виходячи з наступного.
- (80) У Запереченнях ПІДПРИЄМСТВО зазначає наступне.

«У місті Гадяч працює два приватні ринки:

- *Ринок Підприємства Гадяцької райспоживспілки «Гадяцький ринок», який працює 1 (один) раз на тиждень у неділю і знаходиться майже на околиці міста;*
- *Ринок ФОП Шилович В.Г., який знаходиться в центрі міста і працює 6 (шість) днів на тиждень, вихідний – неділя.*

Оскільки географічним ринком є все місто Гадяч, проведемо простий розрахунок ринкової влади:

Ринок-конкурент працює 6 днів на тиждень.

Ринок Підприємства Гадяцької райспоживспілки «Гадяцький ринок» працює 1 день на тиждень

Сумарно в місті послуги торгівлі доступні 7 «ринко-днів» на тиждень, що забезпечує постійну взаємозамінність послуг для споживачів, з яких частка ринку Підприємства Гадяцької райспоживспілки «Гадяцький ринок» становить лише **14,29%** (1 день з 7), а частка ринку ФОП Шилович В.Г. – **85,74%**. Обидва ринки надають тотожні послуги (надання місць для торгівлі), а отже, є прямими конкурентами.

Згідно зі ст. 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт **не може бути визнаний монополістом**, якщо його частка на ринку становить **менше 35%**. Частка Підприємства Гадяцької райспоживспілки «Гадяцький ринок» значно нижча за цей поріг.

Оскільки Підприємство Гадяцької райспоживспілки «Гадяцький ринок» працює 1 день із 7, то фізична частка на цьому ринку послуг за часовим критерієм становить лише близько **14%** (1 день/7 днів), що законодавчо унеможливує визнання підприємства монополістом (поріг домінування становить >35%)...

Вартість торгового місця на ринку за своєю суттю є **послугою з надання місця для торгівлі**, а не класичною орендою нерухомості.

Згідно з позицією Верховного Суду, торговельне місце — це спеціально відведена площа (лоток, намет, контейнер), а не індивідуально визначене нерухоме майно. Тому адміністрація ринку надає послугу з допуску та забезпечення можливості здійснювати торгівлю. Це регулюється спеціальними нормативними актами про роботу ринків, а не загальними нормами Цивільного кодексу про оренду...

Ринок працює лише **52 дні на рік** (1 раз на тиждень), що підтверджується паспортом ринку від 10 червня 2019 року. Проте приватне підприємство несе витрати **365 днів на рік**: електроенергію, заробітну плату адміністративного персоналу та податки.

Для ринку, який функціонує 1 раз на тиждень, часові межі є **дискретними (переривчастими)**. Продавці та покупці взаємодіють лише 52 дні на рік. В інші 6 днів тижня попит на купівлю товарів та потребу в оренді площ повністю задовольняють інші суб'єкти господарювання (магазини, маркети, щоденні ринки). Штучне розширення часових меж призвело до викривлення реальної ринкової ситуації.

Закон каже, що монополною є ціна, яку «неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку».

В Поданні не змодельований цей ринок: яка ціна була б «правильною», якби у нашому населеному пункті було ще 3 таких приватних ринки, що працюють 1 раз на тиждень? Оскільки таких об'єктів зазвичай немає, АМКУ просто порівнює нас із щоденними ринками. Таке порівняння є **методологічно неправомірним**, адже жоден конкурент за 1 день роботи на тиждень не зможе вижити на тарифах щоденного ринку» (мова оригіналу).

- (81) Однак зазначені доводи Відповідача спростовуються матеріалами Справи та наступним.
- (82) Визначення Відділенням монопольного (домінуючого) становища Відповідача на ринку здійснювалося відповідно до Методики.

- (83) Законодавство про захист економічної конкуренції не встановлює вимог щодо мінімальної кількості днів або стажу роботи суб'єкта на ринку для визначення його монополістом. Факт наявності монопольного (домінуючого) становища встановлюється не за часом роботи, а за часткою на ринку та наявністю конкурентів.
- (84) Згідно з приписами статті 3 вказаного Закону України «Про Антимонопольний комітет України» основним завданням Комітету є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, зокрема, в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.
- (85) Як унормовано пунктом 11 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольний комітет України має повноваження проводити дослідження ринку, визначати межі товарного ринку, а також становище, в тому числі монопольне (домінуюче), суб'єктів господарювання на цьому ринку та приймати відповідні рішення (розпорядження).
- (86) Відповідно до частин першої та другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо: на цьому ринку у нього немає жодного конкурента; не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (87) Монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.
- (88) Установлення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта (суб'єктів) господарювання включає застосування як структурних, так і поведінкових показників, що характеризують стан конкуренції на ринку. При цьому застосування структурних показників зумовлюється встановленням об'єкта аналізу, визначенням товарних, територіальних (географічних), часових меж ринку на підставі інформації, яка може бути використана для визначення монопольного (домінуючого) становища.
- (89) Водночас за змістом приписів статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання, який заперечує зайняття ним монопольного (домінуючого) становища на ринку товару, має довести, що він зазнає значної конкуренції.
- (90) Зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається: встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку (пункт 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (91) Відповідно до частини третьої статті 13 вказаного Закону зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (92) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 частини першої статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

- (93) Разом з тим, визначення монопольного становища суб'єкта господарювання на відповідному ринку, зокрема, встановлення товарних, територіальних (географічних), часових меж певних товарних ринків є виключними повноваженнями органів Комітету. (аналогічну правову позицію викладено у Постановах Верховного Суду від 28.02.2018 № 915/167/17, від 30.05.2018 № 910/4489/17, від 19.06.2018 № 910/3047/17).
- (94) Норми чинного законодавства України не містять якогось вичерпного переліку можливих ринків товарів. У кожному випадку органи Антимонопольного комітету України, здійснюючи контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції, проводить дослідження ринку та визначають межі товарного ринку. Тому не береться до уваги посилення Відповідача на те, що той ринок товарів, вивчення якого проводилось Відділенням, зокрема, послуги з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами, не є товаром у розумінні Закон України «Про захист економічної конкуренції».
- (95) Верховний суд у Постанові від 14.05.2020 № 910/14493/18 дійшов наступного висновку, а саме, що не можуть братись до уваги посилення сторін спору на те, що той чи інший ринок товарів, вивчення якого проводиться органом Антимонопольного комітету України, не передбачений законом.
- (96) У Запереченнях ПІДПРИЄМСТВО зазначає наступне.

«Підвищення тарифів з 01.04.2023, 01.04.2024 та 01.04.2025 було зумовлено об'єктивним зростанням вартості електроенергії, заробітної плати, комунальних послуг, податкового навантаження та інфляційними процесами в державі.

При цьому Відділенням не проведено аналізу фактичної собівартості послуг підприємства, не встановлено розміру можливого перевищення тарифів над економічно обґрунтованими витратами та не наведено доказів отримання підприємством надприбутку внаслідок застосування тарифів...

Крім того, підприємство не мало на меті ущемлення інтересів споживачів, а діяло виключно з метою забезпечення безперервного функціонування ринку та покриття необхідних витрат, пов'язаних із наданням послуг.

*Зміна вартості послуг ринку відбувалася не з метою отримання монопольного надприбутку, а виключно для **компенсації знецінення грошових коштів** та покриття зростаючих витрат на утримання ринку (зростання мінзарплати, тарифів на електроенергію, вивіз сміття, податків).*

*Відсоток підняття ціни підприємство Гадяцької райспоживспілки «Гадяцький ринок» чітко корелював із офіційним **Індексом споживчих цін (інфляції)** Держстату України. Приватний бізнес має право захищати свої активи від інфляції (ст. 627 ЦКУ — свобода договору).*

*Підвищення ціни на відсоток інфляції відбувалося **одночасно і в однаковому розмірі для всіх орендарів** ринку. Не було жодного суб'єктивного чи дискримінаційного підходу («своїм» дешевше, «чужим» дорожче). Це повністю спростовує наявність умислу на обмеження конкуренції.*

Підприємці добровільно погоджувалися на інфляційне коригування цін щороку, оскільки розуміли, що утримання інфраструктури приватного ринку теж дорожчає. Попит на торгові місця залишався стабільним, що свідчить про відповідність ціни купівельній спроможності...

Оскільки кваліфікація п. 1 ч. 2 ст. 13 вимагає доведення «ущемлення інтересів споживачів», ціна 35 грн., 45 грн. та 50 грн. фізично не здатна ущемити інтереси

жодного ФОП чи селянина, який продає продукцію, адже вона становить мізерну частку в його щоденному виторгу» (мова оригіналу).

- (97) Однак зазначені доводи Відповідача спростовуються матеріалами Справи та наступним.
- (98) Органи Комітету можуть здійснювати контроль за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції і встановленням та застосуванням вільних цін і тарифів. (правова позиція, наведена у Постанові Верховного Суду від 15.01.2019 у справі № 903/46/18).
- (99) Визначення суб'єктом господарювання, який займає монополіне (домінуюче) становище на ринку, вартості послуг, яка не відповідає його фактичним витратам, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів (правова позиція, наведена у Постанові Верховного Суду від 14.11.2019 у справі № 910/2180/19).
- (100) Для кваліфікації дій суб'єктів господарювання як зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку не є обов'язковим з'ясування настання наслідків у формі, відповідно, недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання (конкурентів, покупців) чи споживачів, зокрема, через заподіяння їм шкоди (збитків) або інше реальне порушення їх прав чи інтересів, чи настання інших відповідних наслідків. Достатнім є встановлення самого факту вчинення дій, визначених законом як зловживання монополієм (домінуючим) становищем (частина друга статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»). Аналогічна позиція наведена у Постанові Верховного Суду України від 20.02.2018 у справі № 917/1958/16.
- (101) ПІДПРИЄМСТВО у Запереченнях зазначає: *«Відділення не встановило жодного факту отримання Підприємством надмірного доходу чи надприбутку від застосування тарифів. Навпаки, фінансова звітність підтверджує, що отримані доходи практично повністю спрямовувались на покриття витрат, пов'язаних з утриманням та функціонуванням ринку.*
- *Відсутність калькуляції ≠ відсутність економічного обґрунтування.*
  - *Відсутність калькуляції ≠ завищений тариф.*
  - *Відсутність калькуляції ≠ зловживання монополієм становищем.*
  - *Для доведення порушення АМКУ повинен показати, який саме тариф був економічно обґрунтованим і наскільки фактичний тариф його перевищував.*
- У поданні такого розрахунку немає.*
- Оскільки дохід за 2025 рік малий (188,3 тис. грн.), накладання значного штрафу загрожує зупинкою діяльності щотижневого (недільного) ринку міста.*
- У межах міста Гадяч підприємство Гадяцької райспоживспілки «Гадяцький ринок» не є монополістом, оскільки торговці в будь-який інший день можуть піти на щоденний ринок. Немає монополії — немає порушення» (мова оригіналу).*
- (102) Однак зазначені доводи Відповідача спростовуються матеріалами Справи та наступним.
- (103) ПІДПРИЄМСТВО наголошує на необхідності проведення саме Відділенням розрахунку економічно-обґрунтованої вартості (оренди) торгового місця на ринку ПІДПРИЄМСТВА, що не є можливим за відсутності такого розрахунку проведеного безпосередньо ПІДПРИЄМСТВОМ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» відповідно до його фактичних витрат на надання цих послуг.

- (104) Жоден припис будь-якого законодавчого акта не покладає на органи Комітету обов'язку повторно перевіряти витрати, які були включені суб'єктом господарювання до калькуляції, та порівнювати їх із фактичними витратам. Аналогічна правова позиція викладена у Постанові Верховного Суду від 18.12.2018 у справі № 910/18918/17.
- (105) Відсутність детальних розшифровок витрат, зокрема, відсутність калькуляцій на платні послуги, що надаються ринком, свідчить про економічну необґрунтованість вартості послуг, що надаються Відповідачем.
- (106) На вимоги Відділення щодо надання копій калькуляцій вартості торгового місця (оренди торгового місця) на ринку протягом квітня 2023 року – червня 2026 року на кожну зміну, Відповідач повідомив про відсутність калькуляцій до кожної встановленої вартості (оренди) торгового місця на ринку та не надав документального підтвердження щодо її розрахунку, що спростовує заперечення ПІДПРИЄМСТВА щодо прийняття Відділенням рішення без проведення документального аналізу фактичних показників господарської діяльності ПІДПРИЄМСТВА.
- (107) При цьому, в основу кваліфікації дій Відповідача як зловживання своїм монопольним становищем Відділенням покладено дискримінаційність ціноутворення ПІДПРИЄМСТВА, а саме, встановлення вартості торгового місця (оренди торгового місця) на ринку та можливість такого ціноутворення за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (108) В основу кваліфікації дій суб'єкта господарювання як зловживання своїм монопольним становищем Комітетом може бути покладено, зокрема, дискримінаційність ціноутворення суб'єкта господарювання (наприклад, безсистемне встановлення цін на різному рівні, без прив'язки до обсягів закупівлі чи інших обґрунтованих критеріїв) та можливість такого ціноутворення за умов існування значної конкуренції на ринку (близька за змістом правова позиція викладена Верховним Судом у Постановах від 05.03.2020 № 910/2921/19, від 01.10.2020 № 920/890/20 та від 17.12.2020 № 910/13225/19).
- (109) Відповідач Запереченнями підтверджує відсутність розрахунків вартості торгового місця (оренди торгового місця) на ринку ПІДПРИЄМСТВА протягом квітня 2023 року – червня 2026 року та пояснює, що така відсутність й спростовує наявність зловживання монопольним (домінуючим) становищем останнього.
- (110) Таким чином, усі доводи, наведені Відповідачем у Запереченнях, не спростовують висновків Відділення, викладених у Поданні, підлягають відхиленню у повному обсязі та спростовуються матеріалами Справи.

7. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ВІДДІЛЕННЯ У СПРАВІ

- (111) Таким чином, доказами, зібраними у Справі, доводиться, а зауваженнями і запереченнями Відповідача не спростовується висновок адміністративної колегії Відділення про те, що ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» протягом квітня 2023 року – червня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області, а його дії, що полягали у:
- у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2023 по 31.03.2024;
  - у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2024 по 31.03.2025;
  - у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2025,

є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченими пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

8. ОБГРУНТУВАННЯ РОЗРАХУНКУ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (112) Відповідно до частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (113) Відповідно до фінансової звітності малого підприємства за 2025 рік, наданої ГАДЯЦЬКОЮ РАЙСПОЖИВСПЛКЮ листом від 27.04.2026 № 2 (вх. № 70-01/1874 від 28.04.2026), наданого у відповідь на вимогу, адресовану ПІДПРИЄМСТВУ ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК», обсяг чистого доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт та послуг) отриманого ПІДПРИЄМСТВОМ за 2025 рік становить *Інформація, доступ до якої обмежено* грн.
- (114) Відповідно до підпункту 1 пункту 4 розділу IV Порядку визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25.01.2024 за № 123/41468 (далі – Порядок визначення розміру штрафу) визначення базового розміру штрафу за порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій суб'єктів господарювання, зловживань монопольним (домінуючим) становищем за вчинення порушень, передбачених пунктами 1, 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) (крім порушень, визначених в підпункті 2 цього пункту), базовий розмір штрафу встановлюється в розмірі до 30 відсотків доходу (виручки), пов'язаного з порушенням, з урахуванням ступеня негативного впливу на конкуренцію та/або на інтереси суб'єктів господарювання чи споживачів, що встановлюється в кожному конкретному випадку вчинення порушення з урахуванням обставин справи.
- (115) Відповідно до пункту 1 розділу V Порядку визначення розміру штрафу, у разі наявності обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу, базовий розмір штрафу збільшується або зменшується з урахуванням цих обставин.

Враховуючи вищевикладене та керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), пунктом 4 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), Порядком визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України 14.12.2023 № 22-рп, зареєстрованим в Міністерстві

юстиції України 25.01.2024 за № 123/41468, адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*; місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*) за результатами діяльності за період квітня 2023 року – червня 2026 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області із часткою 90,8 %.

2. Визнати дії ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*; місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*), які полягають у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2023 по 31.03.2024, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, зазначене у пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накладати на ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*) штраф у розмірі 12 550,00 (дванадцять тисяч п'ятсот п'ятдесят) гривень.

4. Визнати дії ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*; місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*), які полягають у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2024 по 31.03.2025, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. За порушення, зазначене у пункті 4 резолютивної частини цього рішення, накладати на ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*) штраф у розмірі 12 550,00 (дванадцять тисяч п'ятсот п'ятдесят) гривень.

6. Визнати дії ПІДПРИЄМСТВА ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*; місцезнаходження: *Інформація, доступ до якої обмежено*), які полягають у застосуванні економічно-необґрунтованої вартості (оренди) торгового місця з 01.04.2025, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з надання (в оренду) торговельних місць (торгової площі) для торгівлі продовольчими та непродовольчими

товарами на ринках в межах м. Гадяч Полтавської області, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. За порушення, зазначене у пункті 6 резолютивної частини цього рішення, накласти на ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*) штраф у розмірі 12 550,00 (дванадцять тисяч п'ятсот п'ятдесят) гривень.

8. Зобов'язати ПІДПРИЄМСТВО ГАДЯЦЬКОЇ РАЙСПОЖИВСПІЛКИ «ГАДЯЦЬКИЙ РИНОК» (ідентифікаційний код юридичної особи – *Інформація, доступ до якої обмежено*) припинити порушення законодавства про захист економічної конкуренції зазначене в пункті 6 резолютивної частини цього рішення в 2-місячний термін з дня отримання рішення, про що повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» штраф повинен бути сплачений у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до частини тринадцятої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу та пені суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до територіального відділення документи, що підтверджують сплату штрафу, пені.

Відповідно до частини шостої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та в порядку, визначеному пунктом 6 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06.05.1994 за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29.06.1998 № 169-р) (із змінами), протягом 30 календарних днів із дня одержання рішення особа, на яку накладено штраф, може звернутися до Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України із заявою про відстрочення або розстрочення сплати накладеного штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК